

Italská zkáza

Střed Apeninského poloostrova probudilo zemětřesení. Otřesy dosáhly 6,2 stupně.

ZAHRAŇÍ

str. 9

KŘIŠTÁLOVÁ
LUPA 2016

ČTETE RÁDI E15.CZ?

DEJTE NÁM SVŮJ
HLAS V KATEGORII
ZPRAVODAJSTVÍ

DĚKUJEME!

25740129 • INZERCE

📈 CZK/EUR • 27,025/0,000 Kč 📉 CZK/USD • 23,984/-0,152 Kč 📈 PX • 858,06/+0,86% 📈 EURO STOXX 50 • 3008,59/+0,50% 📉 ZLATO • 1327,30 \$/-0,75%

KOMENTÁŘ: S MERKELOVOU A BEZ MERKELOVÉ / str. 10

Krátce

Ministři poslali na start devět dálničních staveb

Vláda schválila seznam devíti dopravních staveb, které se mohou začít bez průtahů stavět. Nebude u nich totiž nutné opakovat celý proces posuzování dopadu na životní prostředí (EIA). **str. 2**

Sázkové firmy razí nový trend: koukej a sázej

Sázkové firmy lákají hráče v poslední době stále masivněji na streamované přímé přenosy prestižních soutěží i menších sportů, které by český divák jinak neměl šanci vidět. Lidé totiž mnohem ochotněji sázejí na zápasy, které mohou zhlédnout, než na ty, které vidět nemohou. **str. 5**

Turecké tanky vpadly do Sýrie

Turecko zahájilo za podpory letectva mezinárodní koalice ofenzivu proti Islámskému státu u pohraničního severosyrského města Džarabulus. Na území Sýrie poprvé vjely i tanky. **str. 8**

přečtěte si:

SPECIÁL
Vzdělávání

Úvěrová jízda

Je libo 350 tisíc? Prosím, stačí **jedno kliknutí**. Výše spotřebitelských **úvěrů**, které může klient elektronického bankovníctví získat okamžitě bez jakéhokoli jednání a prověřování, **raketově roste**. Loni pár desítek tisíc, letos už statisíce. Statistiky to vidí: v prvním pololetí si Češi nabrali u bank přes **51 miliard korun** spotřebitelských půjček, nejvíce v historii. Pro banky přidušené ovzduším nulových úrokových sazeb je to výhodné. Spotřebitelské půjčky jsou jedním z posledních produktů, na nichž lze ještě něco vydělat. **BYZNYS / str. 4**

Kolář E15

9 771803 454307 16182

Zápisník
Pavla Otta

Ublížený Brabec

Za výraz politického a občanského kretenismu označil ministr vnitra Milan Chovanec akci odpůrce islámu Martina Konvičky na Staroměstském náměstí. To sedí. Částečně to pochopil i prezident Miloš Zeman, který vzkázal, že se s Konvičkou už na pódiu neobjeví. Něco ale hlavě státu nedošlo. To, že testuje na Hradě trpělivost návštěvníků Prahy i jejich obyvatel, je zhovadilost rovnající se nápadům jihočeského hmyzologa.

Ministra životního prostředí Richarda Brabce našťvalo, že jeho návrh na zvýšení poplatků za spodní vody použila sociální demokracie v předvolebním boji. Její postup označil za pokrytecký a podrazácký. Prý zcepeněl, když inzertní kampaň viděl. Milý pane ministře, až ANO nebude dělat podrazy s policejní reformou nebo s kampaněmi proti politickým soupeřům v partajních novinách, budou se takové nářky lépe poslouchat.

Vláda debatovala o zastropování věku pro odchod do důchodu a zatím se na ničem nedohodla. Dalo se to čekat, protože to už dopředu avizoval ministr financí Andrej Babiš. Podle něho je návrh z dílny ČSSD populistický. To je samozřejmě pravda, jen je úsměvné, že to říká zrovna on. Ale buďte. Uzákonnit, aby se chodilo do penze v pětasedesáti, je opravdu nesmysl, když se mimo jiné neví, jestli za nějakých třicet nebo čtyřicet let na důchody vůbec bude. Nejprve by to chtělo reformu. Ale do té se současná koalice zjevně nechce.

Protagonisté dne

David VENĚK
ŠÉF FORTUNY

Kancelář vydá za streaming sportovních přenosů sto milionů ročně. Získá ale zhruba o polovinu více sázek než u zápasů bez streamu.

str. 5

Wolfgang SCHÄUBLE
NĚMECKÝ MINISTR FINANČÍ

V polovině roku vytvořil německý rozpočet přebytek 1,2 procenta HDP, nejvyšší za první pololetí od sjednocení země v roce 1990.

str. 7

Vladimír Valerjevič KOMLEV
ŠÉF NSPK

Národní systém platebních karet, ruská obdoba Visy a MasterCard, zabodoval. Jeho karty začne vydávat i největší tamní banka – Sberbank.

str. 7

Ministři poslali na start devět dálničních staveb

■ Příští rok může Česko zahájit stavbu devíti klíčových dopravních staveb. Z očekávané vládní soupisky vypadl Pražský okruh.

Vláda schválila seznam devíti dopravních staveb, které se mohou začít bez průtahů stavět. Nebude u nich totiž nutné opakovat celý proces posuzování dopadu na životní prostředí (EIA). „Pro všechny připravené prioritní stavby máme peníze a příští rok chceme zahájit jejich výstavbu. Spolu s dalšími projekty je to více než 100 kilometrů nových dálnic,“ řekl ministr dopravy Dan Ťok (za ANO).

Problémy s posudky EIA má v Česku asi stovka doprav-

ních staveb celkem zhruba za 130 miliard korun. Jde o staré posudky vzniklé podle zákona z roku 1992, tedy před vstupem země do EU, které unie neuznává a žádá jejich nové projednání. Stát se posléze s unií dohodl, že na tom Brusel u některých staveb nebude trvat. Kabinet kvůli tomu v červnu musel dokonce přijmout nový zákon. Včera ministři oznámili, které stavby to konkrétně jsou.

Mezi uvedenými projekty jsou například dálniční obchvaty Českých Budějovic nebo Frýdku-Místku, nový úsek dálnice D11 do Smiřic nebo poslední chybějící úsek D1 Říkovice–Přerov. Proti původnímu návrhu ze seznamu ale vypadlo dokončení čtyřpruhové silnice I/11 z Ostravy na hranice Opavska. Podle ministerstva dopravy je většina stavby před

Prioritní stavby

- SD3** – obchvat Českých Budějovic
- D6** – obchvaty obcí Řevničov, Lubenec, Krušovice
- D48** – obchvat Frýdku-Místku
- D35** – Opatovice–Ostrov
- D49** – Hulín–Fryšták
- D55** – Otrokovice, obchvat JV část
- D11 1106** – Hradec Králové–Smiřice
- D1 0136** – Říkovice–Přerov
- Modernizace** trati Sudoměřice–Votice

dokončením a chybí zhruba 400metrový úsek, pro který je možné získat povolení jinou, rychlejší cestou. Ze seznamu však vypadl také projekt na chybějící část Pražského okruhu, který nesplnil podmínku, že pro stavbu už musí být vydáno územní rozhodnutí. /čtk/

Stát ubránil hrad Bouzov

■ Olomoucký okresní soud se včera přiklonil k argumentaci památkářů.

Jedna z nejznámějších moravských památek, hrad Bouzov na Olomoucku, zůstane ve vlastnictví státu. Olomoucký okresní soud zamítl žalobu Německého řádu na Národní památkový ústav jako nedůvodnou. „V řízení bylo prokázáno, že řád byl v roce 1939 zrušen,“ uvedl soudce a dodal, že toto rozhodnutí dosud nebylo zrušeno. Řád, který se domáhal vrácení hradu i jeho mobiliáře s odůvodněním, že jde o jeho historický majetek, se chce proti rozhodnutí soudu odvolat.

Památkový ústav hrad odmítl v květnu 2014 v rámci církevních restitucí vydat, podle památkářů nemá řád na navrácení památky zákonný nárok. Především proto, že předmětné věci byly zkonfiskovány na

SODŮ JE VÍC. Kromě hradu Bouzova (na snímku) se německý řád v současné době se státem soudí také o kostel v Karlově Studánce.

základě Benešových dekretů německé společnosti, která je tehdy vlastnila. K této argumen-

taci se přiklonil i soud. Německý řád se domáhá navrácení svého majetku i jinými žalobami. /čtk/

FOTOVANA TITUL

Foto: čtk

VYVĚŠENÍ ČERVENÝCH TRENÝREK na Hradě skupinou Ztohoven nebylo trestným činem. **Obvodní soud pro Prahu 1** chtěl včera případ postoupit **Obvodnímu úřadu Prahy 1**, aby rozhodl, zda se jednalo o přestupek. Podle soudkyně se umělci nedopustili ani krádeže, ani výtržnictví. Přitom jim za krádež, poškozování cizí věci a výtržnictví hrozily až tři roky vězení. Státní zástupkyně ale na místě podala proti rozhodnutí stížnost. Případem se proto bude zabývat městský soud. Podle mluvčího Hradu včerejší soud veřejnosti sdělil, že je možné beztrestně hanobit státní symboly.

Senátoři přepsali volební novelu

■ Pokud poslanci senátní úpravy neschá-
lí, nebude novela
přijata.

Senát vrátil sněmovně novelu volebních zákonů, která má zavést pro politické strany a hnutí limity na volební výdaje. Výši těchto limitů nezměnil, i když k přijetí návrhu ODS na jejich snížení chyběly jen dva hlasy. Horní komora chce především

zpřesnit pravidla podpory volebních uskupení, kterou by jim poskytovali nekandidující jednotlivci, firmy nebo spolky.

Pokud poslanci senátní úpravy neschválí, novela nebude přijata. Výdaje stran na kampaň ve volbách by zůstaly neomezeny. Na podobě volebních zákonů se podle ústavy musejí parlamentní komory shodnout.

Senátní úprava má podle senátora Radka Martíňka (ČSSD) zabránit tomu, aby

nekandidující osoby mohly vést na úkor kandidujících stran volební kampaň za náklady, které by se volebním

stranám odečítaly z jejich limitu. Martínek podotkl, že úpravu připravilo ministerstvo vnitra. /čtk/

Tři miliony a dost

Politické strany zřejmě budou moci dostat od jednotlivce nebo firmy jako dar nejvýše tři miliony korun za rok. Vládní novelu o politických stranách, která má od příštího roku podle předkladatelů zlepšit i dohled nad jejich hospodařením, schválil Senát. Norma také stranám vrátí výše státních příspěvků za poslance, senátory a za krajské a pražské zastupitele na úroveň před ekonomickou krizí.

Analýza

Igor Záruba

Schůzka různých vah

Německá kancléřka Angela Merkelová přijede dnes do Prahy. Setká se s premiérem Bohuslavem Sobotkou a prezidentem Milošem Zemanem. Její cesta je součástí turné po vícero evropských státech, schůzky mají sloužit jako

příprava na zářijový summit EU v Bratislavě. V metropoli momentálně předsedající země mají státníci jednat o brexitu, Sýrii a uprchlické krizi. Tolik stručná zpráva z deníku Wochenblatt, který se jako jeden z mála cestou německé politiky zaobírá. A to ještě s důrazem na to, že pražské zastávce předchází jednání v Estonsku, o nichž píše list zevrubněji.

Sdělení je prosté: do Česka přijíždí zástupkyně velmoci, která je v unii pořád určující silou, a to ekonomicky i politicky. Merkelová míří navíc do proexportně orientované ekonomiky, jež je na spolkové re-

publice životně závislá. Podíl českého vývozu na německém trhu a německého dovozu na českém trhu v letošním prvním pololetí dále stoupl, což je mimochodem další příspěvek do diskuze, zda se soustředit na zavedené či rozvíjející se regiony. Současně se podívá do země, jež si v očích Berlína „zadala“ svými postoji ve finanční, dluhové a uprchlické krizi, čímž význam Prahy pro západní sousedy dosti opadl.

Merkelová, která strávila zkraje osmdesátých let v tehdejší Československu několik měsíců na stážích, se v tuzemsku objeví od svého prvního zvolení šéfkou federálního ka-

binetu už po šesté. V hlavním městě pobude pět hodin. Oze-
havé téma imigrace, v němž se Češi a Němci rozcházejí, nahradila věda – vystudovaná fyzika se podívá na vědecké pracoviště v Dejvicích. Odpadla debata se studenty Karlovy univerzity, prý kvůli obavám, že by přítomní kancléřku vypískali. Projevy nesouhlasu ji ostatně čekají tak jako tak, její odpůrci a příznivci se svolali přes sociální sítě. Vítání a jeho opak připravuje devět různých skupin. Někjaké zásadní prohlášení, vzhledem ke krátké a úmyslně apolitické agendě, se proto čekat nedá.

NÁZORY str. 10

Foto: čtk

rozsudek na konci května po téměř dvouletém procesu. Případem se bude zabývat Nejvyšší soud, kam Dalík podal dovolání. /čtk/

Bělobrádek připraví ministerstvo pro vědu

Vicepremiér a šéf KDU-ČSL Pavel Bělobrádek získal od vlády souhlas k další práci na novém zákonu o vědě, který přinese i vznik nového ministerstva pro výzkum a vývoj. Zákon by chtěl mít hotov ještě letos.

Bělobrádkův úřad si podle předkládací zprávy k zákonu od nové normy slibuje vytvoření podmínek pro zvýšení kvality a konkurenceschopnosti výzkumu, vývoje a inovací v Česku. Věcný záměr počítá, že by pod nové ministerstvo spadaly Grantová agentura ČR i Technologická agentura ČR. Oběma agenturám by ale zůstala zachována samostatnost v přidělování podpory vědeckým pracovníkům.

Ministerstvo by připravovalo rozpočet na vědu a mělo ve své gesci i mezinárodní vědeckou spolupráci. Záměr také obsahuje nový systém hodnocení výzkumných organizací.

Nové ministerstvo by mělo zaměstnávat asi 160 lidí. Úředníci předpokládají, že roční náklady na provoz by byly kolem 218 milionů korun. Protože by lidé i agenda byli převedeni z jiných úřadů, výdaje státní rozpočet by se nezvyšovaly.

Proti zákonu se postavilo ministerstvo financí, které nesouhlasí s vyčíslením nákladů nebo počtu zaměstnanců nového úřadu. /čtk/

NÁZORY str. 10

Krátce

Zákoník práce bude víc myslet na matky

Novela zákoníku práce schválená vládou má mimo jiné více chránit matky po návratu z rodičovské dovolené. Podle ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové je návrh rozumným kompromisem mezi požadavky zaměstnanců a zaměstnavatelů.

Dalík musí nastoupit do vězení nejpozději 1. září

Lobbista Marek Dalík (na snímku) musí nastoupit do vězení do 1. září. V pražské Ruzyni si má odpykat čtyřletý trest za kauzu nákupe obrněnců Pandur. Soud vynesl pravomocný

Banky vnucují klientům půjčky

■ Tuzemské bankovní domy hledají cesty, jak klientům prodat ještě více spotřebitelských půjček. Patří k nim zvyšování stropů pro předschválené úvěry. Ty pak rostou do objemů menších hypoték.

Jaroslav Bukovský

Čím dál větší částky peněz dostávají klienti českých bank až pod nos. Mantrou je zvyšující se strop předschválených půjček, tedy sumy, na kterou zájemce dosáhne bez dalších debat. Cífra vítající klienta na obrazovce bankomatu či monitoru počítače letos dramaticky roste, někdy i na loňské násobky.

Větší tlak na klienty letos pomáhá k rekordům. V prvním pololetí si tak Češi nabrali u bank přes 51 miliard korun spotřebitelských půjček, nejvíce v historii.

„Můžeme potvrdit, že výše předschválených půjček roste,“ uvádí mluvčí ČSOB Pavla Hávová. „Zvyšuje se průměrná částka nabízená klientům i výše úvěru, který si od banky půjčí,“ dodává i Pavel Zúbek z Komerční banky. Konkrétnější banky být nechtějí, podle orientačního průzkumu deníku E15 mezi klienty hlavních bank je ale běžné, že úvěrový strop při zachování stejné riziko-

vosti klienta vzrostl oproti loňsku na dvojnásobek. Některým z klientů banky nově přislíbily i půjčky poblíž milionu, ačkoli ještě loni měli k dispozici jen nižší statistice korun.

„Banky poslední dobou s předschválenými limity u spotřebitelských úvěrů pracují velmi aktivně. Pro většinu bank je tento segment z byznysového pohledu výrazně zajímavější než hypotéky, proto se snaží spotřebitelské úvěry co nejvíce zatraktivnit, k čemuž patří i vyšší půjčkové stropy,“ vysvětluje analytička Partners Lucie Drásalová.

V prvním pololetí si Češi nabrali spotřebitelské půjčky za

51

miliard korun, nejvíce v historii.

Banky tlačí na pilu, jelikož pro ně v prostředí nulových úrokových sazeb představují spotřebitelské půjčky jednu z posledních bašt zajímavých zisků. Zároveň jim roste objem volných peněz, pro které nenacházejí vhodné využití. Podle zpráv ČNB o vývoji úvěrových standardů tak roste ochota půjčovat

drobným klientům už sedmé čtvrtletí v řadě, přičemž na půjčku dosáhne stále širší spektrum žadatelů. „Když na trhu dochází k uvolňování úvěrových standardů, jsou banky v průměru ochotny akceptovat při poskytování úvěrů vyšší míru rizika,“ míní mluvčí ČNB Marek Zeman.

Spotřebitelské půjčky poskytnuté bankami v Česku
(za první pololetí, v miliardách korun)

Pramen: ČNB

Provident mění obchodní model

Jaroslav Bukovský

Český Provident, dvojka na trhu nebankovních půjček, se po bezmála dvou dekádách rozhodl změnit způsob svého podnikání. Propříště hodlá o byznys soupeřit s bankovními domy a podstatně více než dosud se

zaměřovat na prodej půjček přes internet.

Součástí transformace Providentu je kromě nového loga také vyšší limit pro půjčky – zájemci mohou žádat až o 130 tisíc korun.

Změny představují součást proměny značky ve všech třinácti zemích, kde britská firma působí.

„Základem naší nabídky zůstává půjčka se službou obchodního zástupce. K té nyní přibývají rychlé půjčky přes účet. Naše úroková sazba bude nyní začínat na

6,9 procenta, čímž jsme vykročili vstříc segmentu bankovních půjček,“ zdůraznil generální ředitel českého Providentu Petr Šaštinský.

Banky podle něho v posledních letech výrazně změkčily podmínky pro půjčky a stále častěji loví klienty typické pro

nebankovní půjčkáře. „Je to naše odpověď na tuto jejich strategii,“ vysvětluje Šaštinský.

Během několika nejbližších měsíců hodlá Provident představit kanál pro

prodej on-line půjček. Obdobný model už společnost otestovala na sesterských trzích. Ještě v letošním roce pak společnost hodlá zažádat Českou národní banku o licenci na poskytování půjček, kterou požaduje nový zákon o spotřebitelském úvěru.

Úroková sazba má nyní začínat na 6,9 procenta, čímž Provident vyjde vstříc segmentu bankovních půjček.

SMĚR FRANCIE A ŠPANĚLSKO

Foto: E15 Štěpán Bruner

TRAVEL SERVICE otevře na příští letní sezonu pod značkou SmartWings tři nové linky z Prahy do Francie a Španělska. Za linkou do Lyonu od 30. března bude 6. dubna následovat spojení do Almerie. Český dopravce se také po letošní přestávce vrátí na ostrov Menorka. **Více E15.cz**

Krátce

Vliv Německa na českou ekonomiku roste

Export českých firem do Německa se od roku 2010 zvýšil o více než polovinu, dovoz vzrostl o šedesát procent. Němečtí investoři drží 21,9 procenta zahraničního kapitálu v Česku. Ukázala to analýza Asociace malých a středních podniků a živnostníků a Komerční banky. /čtk/ **Více E15.cz**

ČSA si zajistily údržbu letadel do roku 2019

Údržbu letadel Českých aerolinií nadále zajistí firma Czech Airlines Technics. Dopravce se svou tradiční servisní společností uzavřel smlouvy na pokrytí údržby a oprav do června roku 2019.

Orco Property Group se smí spojit s CPI

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže povolil převzetí lucemburské developerské firmy Orco Property Group skupinou CPI podnikatele Radovana Vítky. Transakce nenaruší hospodářskou soutěž. /čtk/

NEJEN FOTBAL A HOKEJ. Přes streamované přímé přenosy lze sledovat věhlasné soutěže jako NHL či španělskou ligu, ale také turnaje v ping-pongu a dalších menších sportech.

Sázení podporují tisíce streamovaných zápasů

■ Tahounem sázkového průmyslu jsou on-line a live sázky. Vydatně jim pomáhají i desítky tisíc streamovaných přímých přenosů prestižních soutěží i menších sportů.

Dušan Kůtner

Hokejová NHL, basketbalová NBA, španělská, německá nebo třeba skotská liga či fotbal a stolní tenis – to jsou příklady přímých přenosů prestižních ligových soutěží i menších sportů, které ve streamované podobě nabízejí v posledních letech sázkové kanceláře. Důvod je

jasný – nastává boom sázení v době zápasů neboli live sázek, kdy jsou sázející při sledování streamovaných přenosů ochotni sázet více než na zápasy, které vidět nemohou.

Sázková kancelář Fortuna se streamovanými přenosy zápasů začala v roce 2010. Nyní ročně nabízí téměř třicet tisíc přímých přenosů ročně, v průměru asi osmdesát denně. Největší pozornost přitahují tenis a fotbal. „Velkou nevýhodou je cena, která je pro spoustu komerčních společností

nepřiměřeně vysoká. Zdá se, že ji mohou ufinancovat pouze velké a stabilní sázkové kanceláře,“ uvedl hlavní bookmaker firmy Michal Hanák.

Cena za streaming tak u Fortuny přesahuje sto milionů korun ročně. „Pro sázkovku je ale důležité, že u streamovaných zápasů jsou o zhruba padesát procent vyšší tržby než na ty bez streamu. Přidaná hodnota streamu je tedy prokazatelná,“ dodal Hanák.

Několik let je nabízí i tuzemská jednička Tipsport, a to nejen přes počítače, ale i přes mobilní zařízení. Mezi přenosy jsou rovněž kanadsko-americká hokejová liga či tamní basketbalová soutěž, všechny tenisové grandslamové i menší turnaje a zahraniční fotbalové ligy. Navíc vysílá i tuzemskou hokejovou extraligu, které je Tipsport generálním partnerem. „Sledovanost přenosů se liší podle sportů a jejich atraktivitu, od stovek uživatelů až po desetitisíce,“ říká mluvčí Tipsportu Václav Sochor.

Za streaming Fortuna vynaloží přes **100** milionů ročně. Sázkové streamování však bývají až o polovinu vyšší.

Televizním přenosům streamy nekonkurují

Práva na vysílání streamovaných přímých přenosů nakupují sázkové kanceláře od držitelů práv, sportovních svazů nebo marketingových agentur. Televizním stanicím platí za anglickou ligu či NHL horentní sumy ale nekonkurují, neboť stream je přece jen jiný typ přenosu obrazu. Navíc práva na streamované přenosy mají podle Michala Hanáka z Fortuny velká omezení. „Jde pouze o internetový přenos, maximální rozlišení je 500 x 400, stream nelze rozšířit na celou obrazovku, u zápasů také není český komentář,“ vysvětluje. „Televize jsou odběratelem stejně jako my. Z toho je jasné, že nám do toho mluvit nikterak nemohou,“ podotýká i mluvčí společnosti Chance Markéta Světlíková k případné televizní konkurenci.

K platbám mobilem se přidala Komerční banka

■ Nová technologie HCE umožní pro uživatele rychlejší a jednodušší placení.

Marek Schwarzmann

Český platební sektor se takřka úplně překlopil do bezkontaktního módu. „Až 77 procent karetních transakcí v Česku proběhne bezkontaktně,“ tvrdí David Brendl z Visa Europe. Podle něj to představuje evropský a dost možná i světový unikát v přijímání této platební technologie. Byl to podle něj také jeden z důvodů, proč Komerční banka uvedla na trh aplikaci MojeMobilní karta pro placení mobilem s využitím nové bezkontaktní technologie Host Card Emulation (HCE, viz rámeček).

„Už dnes v deset hodin dopoledne jsme evidovali přes dvě stě žádostí klientů o aktivaci karty v mobilu,“ uvedl včera manažer distribučních kanálů KB Mojmir Prokop při prezentaci aplikace MojeMobilní karta pro telefony s Androidem verze 4.4 a vyšší.

Naopak majitelé iPhone budou muset na placení prostřednictvím svého mobilu dále čekat, až se některé z matek českých bank podaří se společností Apple dojednat přijatelné

podmínky. Zdroje deníku E15 z českých bank uvádějí, že by se to „mohlo podařit už do roka“.

KB přichází na trh s novým řešením jako druhá. Bezkontaktní platby mobilem s technologií HCE, která je rychlejší a pro uživatele jednodušší než dříve ověřovaná řešení, na českém trhu nabízí od konce června ČSOB s aplikací naNákupy. „Aktivováno ji má 7500 klientů, pravidelně ji používá kolem čtyř tisícovek z nich,“ sdělil mluvčí banky Hany Farghali. Od spuštění služby klienti uskutečnili více než 34 tisíc plateb za sedmáct milionů korun, a to ve 26 zemích a čtrnácti měnách.

Nová bezkontaktní technologie HCE

Host Card Emulation představuje nový přístup k bezkontaktním platbám. Údaje o platební kartě jsou uloženy v cloudu, tedy v zabezpečených serverech banky a platebních společností. K platbě se využívá takzvaný token, datový řetězec, který nese jen předautorizované nasměrování k této virtuální kartě. Funkci lze využívat od operačního systému Android 4.4 verše.

Foto KB

VŽDY PO RUCE. Mobil dnes odkládá málokdo. Ostatně teď v něm může mít i peněženku.

TOO BIG TO FAIL
Česká národní banka věnuje zvýšenou pozornost takzvaným systémovým bankám, jejichž problémy by mohly mít výrazný vliv na celou českou ekonomiku. Tři největší banky na českém trhu tak mají také nejvyšší procentuální sazby určené ke krytí systémového rizika.

ČNB zavádí rizikovou sazbu pro Raiffeisenbank

■ Jedno procento kapitálu si musí odložit Raiffeisenbank pro případ krize. Je to výrazně méně než u dalších větších českých bank.

Arsen Lazarevič

Celoevropská bankovní pravidla na krytí systémových rizik mají zabránit další evropské finanční krizi. ČNB také proto přistoupila u Raiffeisenbank k zavedení sazby kapitálové rezervy, která má sloužit ke krytí systémových rizik. Její výše dosáhne jedno procento.

„Z našeho pohledu šlo o očekávaný požadavek, který na aktivity banky nemá zásadní vliv,“ uvedla Petra Kopecká, tisková mluvčí Raiffeisenbank s tím, že banka se nemůže vyjádřit k otázce, jak se tento

krok projeví na budoucích hospodářských výsledcích banky. Zatímco tato pravidla mohou podle tvůrců zabránit bankám v neuváženém riskování a v tvorbě špatných úvěrů, tak na druhé straně

netěší akcionáře, ale i některé ekonomy. Banky totiž vytvářejí nižší zisky, jsou také nuceny být konzervativnější při vytváření nových úvěrů, což se může projevit také na nižším hospodářském růstu. „Zvyšování kapitálových požadavků obecně omezuje kapacitu domácích bank financovat projekty svých klientů. Vyšší požadavky na kapitál zvyšují náklady úvěrování a snižují konkurenceschopnost domácích bank v porovnání s bankami ze zemí s mírnějším režimem,“ potvrzuje mluvčí Komerční banky Pavel Zúbek. Právě Komerční banka bude muset podle nedávného roz-

hodnutí ČNB tuto rizikovou sazbu navýšit z 2,5 procenta na tři procenta. Na základě toho banka oznámila, že musí revidovat svou budoucí dividendovou politiku, což způsobilo paniku na burzách, akcie po zprávě reagovaly s více než osmiprocentním propadem.

Milan Lávička, analytik J&T Banky, připomněl, že je to jen jeden z mnoha kapitálových požadavků, které musejí banky splňovat s tím, že při součtu všech těchto požadavků dosahují u komerčních bank téměř obdobné výše. Zvyšování rezerv tak nepovažuje za krok, který by mohl české banky nějak ohrozit. „Přístup bank k riziku je dlouhodobě konzistentní a zatím jsem si nevšiml, že by se jejich přístup k riziku nějak zásadně změnil. Navíc jsou banky dobře kapitalizované a se zvýšením požadavků se bez větších problémů vyrovnají,“ zakončil.

Sazby kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika

název instituce	sazba od 1. 11. 2014	sazba od 1. 1. 2017
Česká spořitelna	3,00 %	3,00 %
ČSOB	3,00 %	3,00 %
Komerční banka	2,50 %	3,00 %
UniCredit Bank	1,00 %	2,00 %
Raiffeisenbank	–	1,00 %

Pramen: ČNB

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 24. 8. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,282
Čína	1	3,605
Dánsko	1	3,631
EMU	1	27,025
Chorvatsko	1	3,608
Japonsko	100	23,925
Kanada	1	18,533
Maďarsko	100	8,717
Norsko	1	2,923
Polsko	1	6,279
Rusko	100	36,998
Švédsko	1	2,858
Švýcarsko	1	24,813
Turecko	1	8,119
USA	1	23,984
Velká Británie	1	31,747

Akcie na pražské burze

24. 8. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	58,00	0,26
ČEZ	418,00	0,19
Erste Bank	691,10	2,43
Fortuna	95,00	1,12
Kofola	426,90	-0,26
KB	829,90	1,21
Moneta	78,95	1,87
O2 CR	227,60	0,09
Pegas	788,10	-0,74
Philip Mor. ČR	12 867,00	-1,02
TMR	665,00	0,00
Unipetrol	174,00	-1,33
VIG	465,00	-0,43
Celkový objem (v tisících korun)	683 274,89	

Krátce

Ford svolává 91 tisíc automobilů

Problémy s palivovým čerpadlem, které mohou vést k náhlému zhasnutí motoru, jsou důvodem, proč automobilka Ford musí svolávat v Severní Americe do servisů přibližně 91 tisíc vozů. Opatření se týká modelů Ford Taurus, Ford Flex, Ford Police Interceptor a Ford Transit i vozů Lincoln MKS a Lincoln MKT.

Gigantu PetroChina se nedařilo

O 98 procent propadl zisk čínského producenta ropy

a zemního plynu PetroChina a dosáhl jen 531 milionů jüanů (1,9 miliardy korun). Ve stejném období loni zisk činil 25,4 miliardy jüanů.

Aerolinky Qantas mají rekordní zisk

Úsporná opatření přispěla k tomu, že australské aerolinky Qantas do června svůj téměř zdvojnásobily svůj zisk na 1,42 miliardy australských dolarů (25,9 miliardy korun). Zisk společnosti rozdělí i mezi zaměstnance; každý z 25 tisíc obdrží odměnu tři tisíce australských dolarů (54 800 korun). /čtk/

Sberbank rozdává ruskou národní platební kartu

■ Až 60procentní podíl by měla získat Mir-karta na ruském trhu. Náklady na vydávání karty jsou oproti konkurenci přitom vyšší.

Jan Vávra

Po necelých deseti měsících od uvedení na trh bude ruské platební karty Mir vydávat i tamní největší banka. Sberbank začne s jejich emitací během září. K rozšíření karty, která má být ruskou protiváhou duopolu společností Visa a MasterCard, má napomoci také skutečnost, že ji akceptují i první západní firmy.

Mirkartou lze od letošního léta v Rusku platit například u řetězce rychlého občerstvení McDonald's či v supermarketech Billa.

První ruské bankovní domy začaly vydávat Mirkartu v prosinci loňského roku. Postupně se jich do projektu zapojily dvě desítky, teprve v září se k nim ale přidá i státní obr Sberbank. Měl by tím tak Mirkartě pomoci dosáhnout tržního podílu mezi 50 a 60 procenty do roku 2018, jak plánuje Moskva. Česká větev Sberbank ale zavedení této karty nechystá. Mir funguje na bázi ruského Národního systému platebních karet, z něhož chce Moskva učinit hlavní pilíř domácích

bankovních plateb. Náklady na vydání Mirkaret jsou ale podle ředitelky platebních systémů SMP Banky Jeleny Bindusovové v porovnání s Visou a MasterCard až

o 45 procent vyšší, připomněl web East-West Digital News.

K přijímání a vydávání řečených karet však v Rusku působící finanční domy tlačí tamní centrální banka.

„Cílem těchto opatření není v první řadě dosažení větší ekonomické efektivity, ale zvýšení odolnosti ruského finančního sektoru vůči zahraničním tlakům,“ uvádí Richard Connolly, ředitel Centra euroasijských studií na Birminghamské univerzitě. **Více E15.cz**

NÁČELNÍK. Vladimír Komlev je ředitelem ruského Národního systému platebních karet a člověk, který představil národní platební kartu Mir.

Z parketu

Jan Vejmělek

Domácnosti se už nebojí

Zdá se, že se i české domácnosti oklepaly z výsledku britského referenda. Obavy s tím spojené se na náladě českých domácností projeví negativně. Důvěra tuzemských spotřebitelů se postupně snižovala v průběhu celého prvního pololetí

a v červenci spadla na nejnižší hodnotu od října 2014. Srpnový konjunkturální průzkum ale přinesl zlepšení situace a první vzestup české spotřebitelské důvěry v letošním roce. Oproti červenci se české domácnosti v srpnu tolik neobávaly zhoršení celkové ekonomické situace v ročním horizontu. Snížily se jak jejich obavy ze zvýšení nezaměstnanosti, tak z růstu cen.

Spotřeba domácností by tak měla zůstat hlavním tahounem české ekonomiky s nejvýznamnějším příspěvkem k jejímu růstu. Daří se ale i našim klíčovým obchodním partnerům. Potvrzený růst Německa to je-

nom podtrhuje. A ani dosavadní statistiky nenaznačují, že by se situace po britském referendu zhoršila. Lepší náladu v rámci srpnového konjunkturálního průzkumu zaznamenaly nejenom české domácnosti, ale podnikatelský sektor, a to v průmyslu, stavebnictví i obchodě. Příznivý makroekonomický rámec se bude na devizovém trhu projevovat v kurzové stabilitě koruny vůči euru v blízkosti úrovně kurzového závazku 27 korun za euro. Těsně nad touto úrovní kurz bude udržovat intervenční aktivita ČNB.

Autor je analytikem v Komerční bance

Německý HDP uměle zvyšuje stát

Vývoz, spotřeba, ale také státní výdaje v souvislosti s uprchlickou krizí táhnou německou ekonomiku. Zpomalování však zažívá i tento evropský veličan, tempo růstu německé ekonomiky ve druhém čtvrtletí se snížilo ve srovnání s předchozími třemi měsíci na

0,4 procenta z 0,7 procenta v prvním čtvrtletí.

V meziročním srovnání se hrubý domácí produkt (HDP) zvýšil o 3,1 procenta.

Meziroční růst očištěný od kalendářových faktorů pak dosáhl 1,8 procenta.

„Tentokrát byl zdrojem růstu hlavně zahraniční obchod, méně pak domácí poptávka,“ poznamenal ekonom finančního ústavu Nordea Bank Holger Sandte. Vyšší ceny energií ale podle něj v příštích měsících zřejmě sníží soukromou spotřebu. „Ale navzdory některým rizikům je výhled ekonomiky slušný. Výrazný rozpočtový přebytek vytváří prostor například pro další zvýšení státních investic,“ dodal podle agentury Reuters.

Vývoz vzrostl o 1,2 procenta, dovoz naopak

o 0,1 procenta klesl. Domácí spotřeba se proti předchozím třem měsícům zvýšila o 0,3 procenta, z toho soukromá spotřeba o 0,2 procenta a veřejná o 0,6 procenta.

Stát více utrácel hlavně kvůli ubytování a integraci rekordního přílivu migrantů. Ve všech případech

ale tempo růstu zpomalilo.

Statistický úřad také oznámil, že rozpočtový přebytek v první polovině letošního roku činil 18,5 miliardy

eur

(500 miliard korun), což je zhruba 1,2 procenta HDP. Byl to nejvyšší přebytek za první pololetí od znovusjednocení země v roce 1990.

Rozpočet podpořily vyšší příjmy z daní, rekordně vysoká zaměstnanost a vysoká soukromá spotřeba. Přebytek zaznamenaly i místní samosprávy a systém sociálního zabezpečení.

Německá vláda v dubnu potvrdila, že letos by tempo hospodářského růstu mělo zůstat na loňské úrovni, odhad růstu na příští rok ale snížila na 1,5 procenta z dříve předpokládaných 1,8 procenta. *čtk/*

Německý státní rozpočet vytvořil přebytek

1,2 %

HDP. Je to rekord od znovusjednocení země v roce 1990.

V Polsku je rekordně pracovních míst

Polská ekonomika se ve druhém čtvrtletí vrátila k růstu. Hrubý domácí produkt (HDP) se zvýšil o 0,9 procenta proti předchozímu kvartálu, kdy o 0,1 procenta klesl. Ekonomické oživení se také projevuje na polském trhu práce, kde roste počet pracovních míst.

Míra nezaměstnanosti v Polsku v červenci klesla na 8,6 procenta z červno-

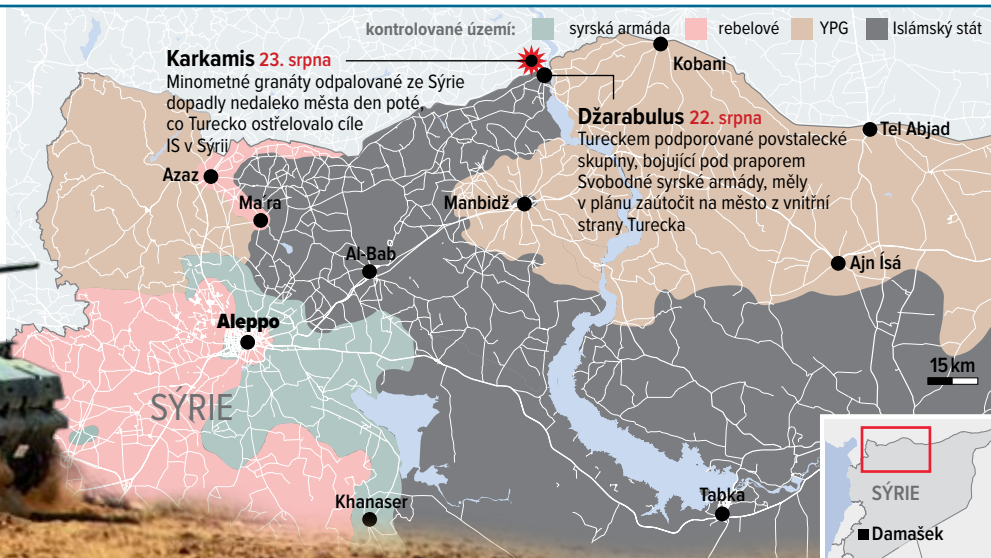
vých 8,8 procenta. Dostala se tak na nejnižší úroveň za čtvrt století. Vyplývá to z údajů tamního statistického úřadu.

Polsko je jedinou evropskou zemí, která během globální finanční krize a následně dluhové krize v Evropě nezažila hospodářskou recesi. Ta je definována jako dvě čtvrtletí ekonomického poklesu za sebou. *čtk/*

Boje na severu Sýrie

Turecké speciální jednotky 24. srpna překročily syrskou hranici poté, co jim těžká technika a letectvo pročistily cestu do města Džarabulus okupovaného Islámským státem.

Pramen REUTERS

Turecké tanky vpadly do Sýrie

■ Několikadenní raketové „přestřelky“ na syrsko-turecké hranici vyústily v pozemní operaci turecké armády.

Turecko včera ráno zahájilo za podpory letectva mezinárodní koalice ofenzivu proti Islámskému státu u pohraničního severosyrského města Džarabulus. Podle světových agentur, které se odvolávají na tureckou armádu, vjela na území Sýrie zhruba desítky tanků.

Podle televize NTV jich bylo až dvacet. V oblasti jsou hlášeny tvrdé boje, radikálové z IS palbu opětvují. Syrské ministerstvo zahraničí v reakci uvedlo, že jde o narušení svrchovaného území, a obvinilo Ankaru, že chce IS v Sýrii nahradit „jinými teroristickými skupinami“.

Podle tureckých státních médií je cílem ofenzivy vyčistit syrské pohraničí od radikálů z IS, kteří dlouhodobě ostřelují turecké příhraničí a provádějí teroristické útoky po celé zemi. Naposledy v sobotu zabil sebevražedný atentátník v tureckém Gaziantepu nedaleko hranic

se Sýrii 54 lidí včetně 22 dětí. Podle Ankaru ho spáchal IS.

Podle některých pozorovatelů je však cílem turecké ofenzivy zabránit tomu, aby kontrolu syrského území při turecké hranici převzali kurdští bojovníci. Ti jsou důležitou součástí arabsko-kurdské koalice Demokratické síly Sýrie (SDF), kterou v boji proti IS podporují USA. SDF v posledních týdnech dobyla z rukou IS v syrském pohraničí město Manbidž.

Turecký ministr zahraničí Mevlüt Çavuşoğlu vyzval syrské kurdské bojovníky, aby se vrátili na východ od řeky Eufrat, jinak Turecko „udělá,

co je třeba“. Město Džarabulus, o něž se nyní vedou boje, leží na západ od řeky Eufrat. Mluvíci syrských Kurdů z YPG označil ofenzivu Turecka v Sýrii za „do očí bijící agresi“.

Kurdské milice YPG se významně podílejí na boji proti IS na severu a východě Sýrie,

kde žijí syrští Kurdové. YPG jsou ozbrojeným křídlem strany syrských Kurdů (PYD a udržují kontakty s tureckou Stranou kurdských pracujících (PKK), kterou turecká vláda označuje za teroristickou a vede proti ní již léta nelítostný boj. /čtk/

Prezident iráckého Kurdistanu podpořil Erdogana

Turecký prezident Tayyip Erdogan a prezident iráckého Kurdistanu Masúd Barzání v Ankarě dojednali strategii boje proti takzvanému Islámskému státu (IS) a proti kurdským radikálům z PKK. Mimo jiné dohodli, že se mají uzavřít školy a instituce v Kurdistanu spojené s duchovním Fethullahem Gülenem, který žije v USA a kterého Ankaru obviňuje z vyvolání červencového pokusu o puč v Turecku.

ZEMŘEL POLITIK

VE VĚKU 97 let včera zemřel bývalý německý prezident Walter Scheel. Politik, který zastával vrcholný úřad ve spolkové republice v letech 1974 až 1979, dlouhodobě trpěl zdravotními problémy. Na snímku podepisuje kondolenční listiny současné německé hlava státu Joachim Gauck.

Lety do Volgogradu skončí na stalingradském letišti

■ Ruští veteráni snaží se vrátit Městu-hrdinovi válečný název slaví malý úspěch.

Caricyn, Stalingrad, Volgograd. Taková jména neslo ruskou historií město na Volze na jihu země. Kdo se do něj v příštích měsících vypraví letěcky, může zažít návrat v čase a ocitnout se ve Stalingradu. Jméno frontového města ze druhé světové války má nést místní mezinárodní letiště. Opako-

vané výzvy hlavně válečných veteránů k návratu názvu města na Stalingrad zatím parlamentem neprošly.

Nový návrh veteránů přejmenovat alespoň volgogradské letiště na stalingradské má větší šance. Podporuje jej i guvernátor oblasti Andrej Bočarov. Takový krok by podle něj posílil vlastenecké cítění a byl by projevem úcty k padlým obráncům města. Odkazuje tím na přelom let 1942–43, kdy Rudá armáda při mohutné operaci zničila dosud neporazitelné sbory

wehrmachtu a zasadila se tak o rozhodující obrát boji na východní frontě. V bitvě padly nebo byly zraněny téměř dva miliony lidí na obou stranách. Celé město bylo totálně zničeno. Roku 1945 dostal Stalingrad titul Město-hrdina a ocenil jej i britský král Jiří VI.

Přede dvěma lety nevyloučil ani prezident Vladimir Putin, že by se Volgograd k válečnému pojmenování mohl vrátit. Navrhl uspořádat o této otázce referendum. /čtk, hý/

Střed Itálie probudilo zemětřesení

■ Podle amerických seizmologů měly otřesy sílu 6,2 stupně.

Střední Itálii včera brzy ráno postihlo silné zemětřesení, které si vyžádalo přes šest desítek mrtvých. Uvedla to agentura ANSA, která vycházela z informací úřadů a ze zjištění svých zpravodajů. Nejtragičtější bilanci hlásilo městečko Amatrice, které udalo 35 mrtvých. Nedaleké Accumoli oznámilo jedenáct obětí. Dalších 17 mrtvých eviduje město Ascoli Piceno, tento údaj zahrnuje mrtvé z vesnice Pescara del Tronto a jejího okolí. Není přítom vyloučeno, že počet obětí se ještě zvýší. Záchrané práce zatím neskončily a pod troskami zůstává neupřesněný počet zavalených.

Zemětřesení, jež podle amerického seizmologického ústavu USGS mělo sílu

6,2 stupně, překvapilo obyvatele ve spánku, poté následovalo během tří hodin 17 dalších otřesů. Plný rozsah zkázy se záchranářům odkryl po východu slunce.

Tisíce lidí se ocitly bez střechy nad hlavou. Starosta Accumoli, jedné z nejpostiženějších obcí, Stefano Petrucci prohlásil, že ve vesnici nezůstal jediný obyvatelný dům. „Musíme postavit pro všechny obyvatele nové město,“ řekl Petrucci. „Ačkoli máme srpen, v noci zde teploty klesají k deseti stupňům Celsia,“ dodal.

Zkáza tvrdě dolehla i na nedaleké městečko Amatrice. „Na ulicích jsou rozvaliny z kamenů a kovu, obyvatelé se uchýlili na náměstí,“ uvedla Maria Gianniová. Další obyvatelka Amatrice, která byla příliš rozrušená, než aby udala své jméno, před troskami domu uvedla, že neví, co bude dělat. „Bylo

Foto: čtk

ZKÁZA. Ani městečko Amatrice už nikdy nebude jako bylo dřív. Starosta Sergio Pirozzi nejdříve hovořil o polovině města v troskách, po rozednění a obhlídce odhadl, že zkáza postihla tři čtvrtiny obce.

to jedno z nekrásnějších měst Itálie, nyní z něho nic nezbylo,“ řekla.

Záchrané práce jsou v plném proudu. Po lidech, kteří

přežili, pátrají tisíce záchranářů a vojáků. Lesní stráž uvedla, že ve vesnici Pescara del Tronto z trosek vytáhla desítky přeživších. /čtk/

Krátce

KLDR odpálila raketu do Japonského moře

Severní Korea včera u svého východního pobřeží cvičně odpálila z ponorky balistickou raketu. Jihokorejské zdroje uvedly, že střela letěla zhruba 500 kilometrů, dostala se do oblasti japonského vzdušného prostoru a pak dopadla do Japonského moře. Tokio to označilo za ohrožení Japonska. Provokaci Pchjongjangu odsoudilo už více zemí včetně Spojených států.

Německo má novou koncepci civilní obrany

Německá vláda schválila novou koncepci civilní ochrany, jež lidem mimo jiné doporučuje, aby si vytvářeli dostatečné zásoby jídla a pitné vody. Opozice koncepci považuje za vyvolávání atmosféry strachu. /čtk/

256223/64

INZERCE

ZLATÉ Rio

Vychází
v pondělí
29. srpna

ZLATÉ RIO

VELKÉ SHRNU TÍ OH V RIU

VELKÝ ROZHOVOR
S LUKÁŠEM KR PÁLKEM

KOMPLETNÍ VÝSLEDKY
VŠECH DISCIPLÍN

PŘÍBĚHY ČESKÝCH
A SVĚTOVÝCH HVĚZD

HISTORICKÉ STATISTIKY

PŮVODNÍ FOTOGRAFIE

Velké
shrnutí
OH 2016

130 STRAN / 99 Kč

Tvář dne

„V tragických chvílích si Itálie dokáže poradit. Žádnou rodinu, žádné město, žádnou vesnici nenecháme na holičkách,

řekl italský premiér
Matteo Renzi
str. 9

Foto: profimedia.cz

Komentář

Martin Čaban

S Merkelovou a bez Merkelové

Nic, co pro Angelu Merkelovou během její dnešní návštěvy chystá česká veřejnost, si německá kancléřka nezaslouží. Ani nekritické vítání, ani urážky od odpůrců migrace. Je to hlava vlády země, s níž máme dobré politické i ekonomické vztahy. Obrát zahranického obchodu mezi Českem a Německem mimochodem loni dosáhl rekordních 75,8 miliardy eur. To je ta pragmatická část.

Politikou ale cloumají i emoce. Vůdkyně nejsilnější evropské ekonomiky je jedním z posledních evropských autentických státníků. A právě proto budí vášně. A také dělá chyby. Panická reakce na tragédii v japonské jaderné elektrárně Fukušima vedla k mohutnému programu Energiewende, který zásadně zamíchal nejen německou, ale i evropskou energetikou. A tohle superkonzervativní odvětví, v němž se návratnost investic počítá na dekády a stabilita je základní

modlou, se z toho hned tak nevzpamatuje.

Zatímco tepat do Energiewende je poměrně snadné a má to zcela jistě své opodstatnění, v otázkách migrace by se k Merkelové mělo přistupovat mnohem opatrněji a s mnohem větší úctou. A je smutné, že právě kvůli uprchlíkům budou na kancléřku pokřikovat na ulicích protiimigrační aktivisté za nepřilíš nápadného přikyvování českých politiků. Jestli totiž ještě někdo dnes

Zbořit dublinskou úmluvu byla chyba, ale morální rozměr tohoto gesta by neměl zapadnout.

v migrační debatě pevně drží prapor křesťanského evropanství, je to německá kancléřka. Solidarita, soucit, imperativ pomoci bližnímu a nepřípustnost principu kolektivní viny nejsou byrokratické směrnice z Bruselu. Jsou to základní pilíře evropské civilizace, pilíře tvorené a kalené tisíciletými židovsko-křesťanské tradice a tragédiemi plynoucími z jejich podkopávání. Je pozoruhodné, že nejhlásitější obránci „evropské kultury“ jsou nejochotnější tyto pilíře bourat.

Samozřejmě že „Willkommenskultur“ Angely Merkelové má spousty chyb. Zejména při loňském náporu uprchlíků neměla dostatečnou administrativní podporu, což vedlo ke zmatenému přístupu k ochraně hranic. Samotné „pozvání“ Syřanů do Německa, jímž Merkelová zbořila dublinskou azylovou úmluvu, bylo velkou chybou, protože do migrační krize vneslo ještě více chaosu, než v ní bylo. Ale morální význam tohoto gesta by kvůli administrativním zmatkům neměl úplně zapadnout.

Je svatým právem demokraticky zvolených politiků odmítat. A je svatým právem rozhořčených občanů vyjádřit svůj nesouhlas a také si zvolit ve volbách politiky, kteří budou mít k migraci zcela jiný přístup než německá kancléřka, budou chtít opevňovat hranice a odmítat uprchlíky kvůli jejich náboženství. To všechno se může demokraticky legitimní cestou klidně stát. Je ale dobré si uvědomit jednu věc. Pokud by se to stalo, budeme žít ve společnosti, která bude mít možná menší strach, protože se dokáže přesvědčit o tom, že snížila riziko teroristického útoku. Ale zase bude žít ve strachu z toho, pro kterou skupinu přestanou univerzální principy včetně odmítání kolektivní viny platit zítra.

Glosa

Ministerstvo jen pro někoho

Vláda kývla na záměr lidoveckého vicepremiéra Pavla Bělobrádku zřídit nové ministerstvo pro vědu. Nepůjde o moloch, který by k 21 tisícům zaměstnanců, o něž nabobtnala státní správa za současné koalice, přibral tisíce dalších. Bělobrádkův aparát naroste o pár desítek lidí ze stávajících úřadů a celek dostane punc ministerstva. Pokud to přinese lepší využívání peněz a větší soulad práce badatelů s potřebami ekonomiky, proč ne.

Nové ministerstvo však nebude dohlížet na všechny vědecké instituce. Vysoké školy zůstanou pod rezortem školství. Akademie věd žádá totéž, chce být nadále samostatnou rozpočtovou kapitolou. Jak to dopadne, zatím nevíme. Jisté je to, že nový úřad bude mít pod křídly Grantovou a Technologickou agenturu. Jenže fakt, že na některá pracoviště dosáhne a na jiná ne, je největší slabinou celého nápadu. Minimálně to ztíží koordinaci vědců, výzkumníků a inovátorů. Pak je ale otázkou, jestli takový úřad má skutečný smysl.

Pavel Otto

Kresba: Milan Koumrovský

Milionový roadster od Lamborghini je už vyprodaný

■ Na jaře v Ženevě bylo k vidění již beznadějně vyprodané Lamborghini Centenario ve verzi kupé, nyní během festivalu v kalifornském Monterey se představil roadster rovněž s označením Centenario. Opět vznikne jen dvacet vozů. A už nyní firma hlásí, že všechny našly svého kupce.

Dalibor Žák

Lamborghini nedávno představilo v Kalifornii svůj nový roadster Centenario. Stejně jako u kupé i v případě roadsteru se uprostřed karbonového vozu ukrývá tradiční atmosférický dvanáctiválec. Tady je svět zkrátka ještě v pořádku, a zatímco jiné au-

tomobilky cpou pod falešné obří kapoty elektromotory, Lamborghini se dál drží toho, co umí nejlépe.

Dvanáctiválec posílá svou sílu na všechna kola (vpředu 20palcová, vzadu 21palcová), na 100 km/h zrychlí tohle Lamborghini už za 2,9 sekundy. Proti kupé je roadster Centenario o 50 kilogramů

těžší. Výkon motoru dosahuje 566 kilowattů (770 koní) a omezovač otáček byl posunut z 8250 na 8600 otáček za minutu. Maximální rychlost je vyšší než 350 kilometrů v hodině.

Zajímavostí je rovněž aktivní aerodynamika upravující v závislosti na rychlosti polohu a úhel zadního křídla.

Pokud jde o cenu, Centenario kupé stálo 1,75 milionu eur. Roadster vyjde na rovné dva miliony eur bez daně. A jak uvedl šéf automobilky Stefano Domenicali, všech dvacet vozů se už prodalo.

Více na **AUTOREVUE.cz**

Foto: Lamborghini X

LIMITOVANÁ EDICE. Stejně jako kupé i roadster Centenario s aktivní aerodynamikou, dvanáctiválcem o výkonu 770 koní a maximální rychlostí 350 km/h vznikne v omezeném množství 20 kusů.

Ambiciózní plány automobilky

- Lamborghini očekává do roku 2019 nejméně zdvojnásobení výroby na sedm tisíc aut ročně díky novému sportovní-úžitkovému vozu. Loni přitom firma prodala rekordních 3245 vozů.
- Automobilka hodlá omezit výrobu svých luxusních supervozů na 3500 ročně. Na stejné úrovni by pak měla být výroba SUV, v závislosti na poptávce, uvedl generální ředitel automobilky Stefano Domenicali.
- Lamborghini také plánuje rozšířit síť prodejců o zhruba dvacet procent na 160. Největším trhem automobilky jsou nyní Spojené státy, kde působí asi 30 procent jejích prodejců. USA mají také na celkovém prodeji podíl zhruba třicet procent.
- Nové SUV se má začít prodávat v roce 2018. Jeho cena bude začínat v přepočtu na 4,8 milionu korun. Hybridní elektronická verze by měla spatřit světlo světa do roku 2020.

Foto: Kia

Kia Rio se naživo předvede 29. září

Současná generace kompaktního hatchbacku od korejské automobilky Kia je trefou do černého. Už ale není nejmladší a Kia si to uvědomuje. Zbrusu nová generace je již kompletně hotová, ještě než se nám ovšem zcela odhalí na autosalonu v Paříži, vypustila automobilka do světa tři ilustrace.

Design auta se rodil v Německu a v Kalifornii zároveň a na vše dohlíželo hlavní designérské oddělení v Koreji. Výsledkem jsou (alespoň pod-

le nás) elegantní tvary. Jisté je, že dojde ke zvětšení rozvoru společně s prodloužením předního převisu a kapoty.

Kromě toho můžeme očekávat širší nabídku bezpečnostních asistentů a multimediálních funkcí. Kia také slibuje komfortní podvozek, skvělou ovladatelnost a v neposlední řadě také vysokou míru praktičnosti.

Zatím nám nezbyvá než věřit – za měsíc už se o tom budeme moci přesvědčit na vlastní oči. /oli/

Harley-Davidson má po 15 letech nový motor

Americký výrobce motocyklů Harley-Davidson zase není tak konzervativní firma, jak by se mohlo zdát. Jisté, má specifickou skupinu zákazníků, kteří nemusejí mít radikální modifikaci osvědčeného každé tři měsíce. Harley ale i přesto představuje pravidelně nové produkty a reaguje na aktuální trendy.

Ale na poli samotného pohonu motocyklů se toho za posledních 15 let moc nezměnilo. Vlastně se nezměnilo vůbec nic zásadního. Až nyní. Harley-Davidson představil úplně nový osmiventilový motor Milwaukee-Eight. Opět má 45stupňové rozevření dvou válců, rozvod OHV (nyní jen

s jednou vačkou), je chlazený vzduchem, ale v hlavě válce chlazené kapalinou jsou nyní čtyři ventily.

Motor má také dvojitě vstříkávání, každý válec má dvě zapalovací svíčky a Harley slibuje i díky

vyšší kompresi zvýšení výkonu, lepší reakci na plyn, lepší průběh točivého momentu, a zároveň nižší spotřebu a emise. To vše při zachování charakteristického zvuku.

Nový motor se prozatím bude dodávat ve verzích 107 a 114, což značí zdvihový objem v kubických palcích. Na „naše“ jednotky je to úctyhodný objem 1750, respektive 1870 centimetrů krychlových. /žád/

Minirecenze

FILM
Můj kamarád drak

(Režie: David Lowery)

Překvapivě David Lowery, autor festivalově úspěšné romance dvou psanců *Ain't Them Bodies Saints*, dostal od studia Walt Disney za úkol představit nové generaci příběh o přátelství velkého milého draka a malého lidského sirotka. Ten se tentokrát odehrává koncem sedmdesátých let, kdy vznikl původní, nijak zvlášť úspěšný snímek. V něm byl drak animovaný a tančil, jeho kamarád i zpíval a žil v roce 1900. Nyní má drak podobu roztomilého plyšáka oživeného počítačovými triky, jakéhosi zeleného Falka s křídly. Mluvení, v českém dabingu pomalé, spisovné a banální, obstarávají v původním znění herci, mezi nimiž figuruje řada známých tváří včetně Roberta Redforda. Hvězdné obsazení ovšem děti mladší 12 let moc neocení a toto jednoduché, sentimentální a konvenční vyprávění je určené skoro výhradně pro ně.

Iva Přivřelová

Krátce
Letní Letná nabídne inscenaci Bottom

Letní Letná je v polovině a na víkend chystá nové projekty. V předpremiéře představí v pátek Daniel Gulk své nové sólové představení o hledání vlastní identity *Bottom*. Na sobotu přichystal Cirkus Mlejn večer s názvem *Cirksession II*.

BBC chystá nové adaptace Agathy Christie

Nejslavnější autorka detektivek se znovu stane hvězdou televizní obrazovky. Hned sedm nových adaptací knih Agathy Christie plánuje v nadcházejících čtyřech letech natočit britská BBC. První by měla být adaptace románu *Zkouška nevinny* z roku 1957. /sull/

Tipy
E15
koncert
SKRILLEX

Držitel osmi cen Grammy a jeden z nejvlivnějších DJ současné doby Skrillex vystoupí dnes večer v areálu Pragovka v pražských Vysočanech.

Ben Hur jako křesťanská telenovela

Foto: forum film

■ Nová verze populárního románu *Ben Hur*, který nejslavněji zadaptoval William Wyler v roce 1959, přináší zuřivou akci i okamžiky směšnosti.

Iva Přivřelová

První zvukový *Ben Hur*, jedna z řady adaptací křesťanského románu Lewa Wallace z roku 1880, se stal vrcholem epického boje Hollywoodu proti televizi – v roce 1960 vyhrál jako první snímek dosud stále rekordních jedenáct Oscarů. Nová verze příběhu bohatého Žida z Jeruzaléma a jeho adoptivního římského bratra a později nepříteli přichází do kin v létě přesytném neoriginálními blockbustery, v době, kdy sandálové epiky už dávno nejsou tak populární, ani v kinech IMAX a ve zbytečném 3D. Z *Ben Hura* se tak stal v USA další nákladný propadák. Přestože výsledek není tak mdlý

a hloupý jako poslední americký výlet režiséra Timura Bekmambetova do (alternativní) historie *Abraham Lincoln: Lovce upírů*.

Kazašský rodák se proslavil svými akčními kusky v *Noční hlídce*, jeho angažmá u *Ben Hura* tedy slibovalo válcování velkolepými akčními sekvencemi. Upoutávkou na tu nejočekávanější, slavný závod vozatajů, vše začíná. Až se do amfiteátru děj zase vrátí, budeme mít za sebou telenovelu z domu tolerantního pacifisty Hura, nechtěně vtipné představení místního tešaře jménem Ježíš, ale i překvapivě nečernobílou politické drama z okupované země a jednu strhující akční scénu námořní bitvy z pohledu galejníků. Mezi ně se Hur dostane po incidentu, jenž tu dostal uvěřitelnější příčinu než padající tašky ze střechy. Bitva čtyřšpřeží, přicházející po dost dlouhé době, pak už moc nepřekvapí, oplývá ale stejnou zuřivostí a brutalitou jako boj na moři. Bekmambetov si také vyhrál s efektními přechody mezi scénami.

Dvojice scenáristů složená z držitele Oscara za drama 12 let v řetězech a spoluautora dramatu *Útěk ze Sibíře* si zase pohrála s aktualizacemi. Některé z nich příběh prohlubují, hlavně motivace ambiciózního Římana Messaly (gay podtext mezi ním a Hurem ovšem zmizel). Některé změny naopak film hrnou k parodii, zvlášť když to často vypadá, že klidné scény režiséra moc nezajímají. Slušné, ač málo charizmatické obsazení v čele s Brity Jackem Hustonem a Tobym Kebbellem se snaží. Nikdo z nich ale neustojí závěr, v němž se spektakl promění v neobratnou a nevěrohodnou křesťanskou agitku.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Ben Hur

(historický, USA, 125 minut)

Režie: Timur Bekmambetov

Hraji: Jack Huston, Toby Kebbell,

Morgan Freeman, Pilou Asbæk

Premiéra: 25. srpna

Hodnocení: 50 %

Z centra na periferii a zpět

■ Tepající velkoměsta a chování jejich obyvatel sledují sociologové již celé století.

Velkoměsta jsou dynamickými místy změny a obnovy pro lidi, komunity, myšlenky. Sociologové vždy přitahovalo studium městského života, zejména v době rychlých změn. Období růstu metropolí počínaje 19. stoletím, transformace měst a stěhování na předměstí, k němuž docházelo po druhé světové válce, a změny ve struktuře městské vesnice v 60. letech 20. století, to vše bylo předmětem intenzivního studia.

Další takové období nastalo v 80. letech, kdy prošlo mnoho velkoměst západního světa radikální proměnou v důsledku zániku výrobních odvětví průmyslu a rostoucích dopadů globalizace. Do zkoumání úpadku vnitřního města, procesů městské regenerace a toho, co propůjčuje určitému místu osobitou atmosféru, se pustila nová generace vědců. K nejvýznamnějším patří Sharon Zukinová, autorka knihy *Loft Living* (Bydlení v loftech, 1982), která měla velký vliv.

Zukinová se v roce 1975 přestěhovala do loftu bývalé oděvní továrny a uměleckého studia v Greenwich Village v New Yorku. Začala se zajímat o to, co tyto nové obytné prostory pro jejich obyvatele znamenají, a obzvláště se zabývala tím, jaký dopad mělo využití těchto prostorů jako obydlí na dlouhodobě zavedené komunity v New Yorku. Zukinová zopakovala myšlenky učenců, jako byl francouzský filozof Gaston Bachelard, který v knize *The Poetics of Space* (Poetika prostoru, 1958) tvrdil, že domov je víc než jen místo k bydlení, neboť představuje „psychický stav“ obyvatel. Ve viktoriánské době byly domy například rozděleny na místnosti s určitými funkcemi (salón, šatna atd.), které umožňovaly řadu soukromých setkání v prostoru.

Psychický stav obyvatele loftu podle Zukinové souvisel s hledáním autenticity, byl pokusem nahradit modernismus velkovýroby a uniformity bydlení na předměstí individualizací prostoru, jenž byl kdysi používán k masové výrobě (neboť řada půdních prostorů byla předtím dílnami nebo továrnami). Pocit soukromí z řadového domku na předměstí nahradilo

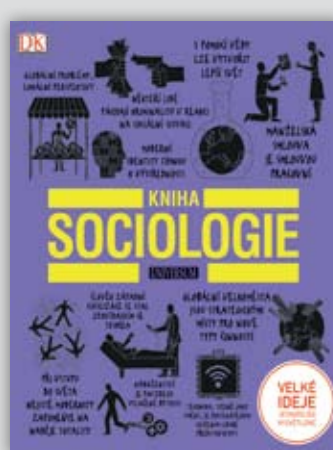
v loftech nesystematické uspořádání, které otevírá „všechen prostor... všem přichozím“. Takový prostor a otevřenost vytvářejí dojem neformálnosti a rovnosti a mění lofity na „turistickou atrakci“ nebo výkladní skříň – místo, které stojí za vidění.

Zukinová také důkladně prověřovala náklady městské regenerace a bydlení v loftech. Na první pohled se přestěhování lidí zpět do čtvrtí v podstatě opuštěných jeví jako pozitivní postup, který vlije nový život do starých budov a míst. Zukinová však vyslovuje o tomto předpokladu pochybnost a prohlašuje, že regenerace zvýhodňuje určité skupiny na úkor jiných.

Tvrdí, že regenerace vede k takovému postupu, kdy jsou chudé nebo přehlížené skupiny lidí z těchto oblastí, kde často po generace žily, fakticky vytlačeny, aby udělaly místo elitnějším skupinám. Výsledkem může být dojem jednotvárného města, který Zukinová rozpoznala v částech New Yorku a v jiných městech na světě.

Zukinová zastává názor, že gentrifikace je více než „proměnou scény“. Je to „radikální rozchod s předmě-

Co číst?

Vážené čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabízíme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden letošní titul představuje **pěti ukázkami**.

Tento týden představujeme příručku **Kniha sociologie**, srozumitelně vysvětlující myšlenky pozoruhodného a málo známého oboru společenských věd.

Knihu v tradiční či elektronické podobě můžete objednat na **bux.cz**.

tím... a cesta k sociální pestrosti a estetické promiskuitě městského života“. Ti, kdo přicházejí a obnovují opuštěné prostory, mají osobitou kulturu a životní styl (zajímají se například o restaurování historických architektonických detailů), což vede k „procesu sociálního a prostorového rozrůznění“. Ve své studii dolního Manhattanu Zukinová píše, že gentrifikace je složena z řady kroků, které lze jasně určit.

Prvním krokem byl úpadek tradičního výrobního průmyslu. Před pouhými několika generacemi měl New York přístav, který zaměstnával desítky tisíc lidí, a zázemí v Manhattanu, které bylo v oblastech kolem Greenwich Village napěchováno dílnami a továrnami vyrábějícími v malém měřítku textil a oděvy. Budovy, v nichž se nacházely dílny, měly obvykle vysoké stropy a spoustu světla a byly známé jako „lofty“. Od 50. let 20. století měly textilní firmy stále méně zakázek, neboť velké korporace přesouvaly stále větší podíl textilní výroby z USA do asijských zemí, kde byly nižší pracovní náklady. Američtí pracující byli bez práce a zasažené oblasti New Yorku přestaly mít průmyslový charakter a chátraly. V 70. letech byla většina dolního Manhattanu zpustlá.

Foto dne

Foto Reuters

CHCEME KRYM ZPĚT. Ukrajina oslavila 25. výročí své nezávislosti velkou vojenskou přehlídkou v Kyjevě, která zjevně měla dát najevo odhodlání čelit východnímu sousedu. Ukrajinský prezident Petro Porošenko ve svém projevu přislíbil, že „okupovaná území“ na Krymu a v Donbasu na východě země získá Ukrajina zpět politickou a diplomatickou cestou. Verší básníka také vyběhl Moskaly, což je hanlivý výraz pro Rusy, aby dali ruce pryč od Ukrajiny.

Šašek provokuje

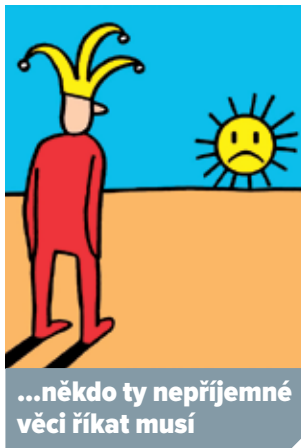
Přidat učitelům? Jistě, ale také přidat práci

Vláda včera schválila zvýšení platů učitelům, čímž splnila to, oč se snaží nejvíce – nahnat si před nadcházejícími volbami preference. K tomu jí můžeme všichni pográtulovat stejně jako můžeme pográtulovat učitelům, že si přilepší. A teď se na to podívejme trochu kritičtěji.

Platy učitelů jsou dvojnásobný fenomén – někdo sleduje rozměr cena/výkon, další se soustředí na společenské docenění učitelského cechu, který má mít určitou úroveň. Oba tábory pak platy učitelů vnímají jako přehna-

né, nebo naopak nedosta-
tečné a zcela pomíjejí druhý rozměr.

Druhý tábor bude vždy mít jasný brutální argument – „naše děti“. Ty si zaslouží jen to nejlepší, což tedy v důsledku nejspíš znamená přímou úměru mezi objemem peněz a kvalitou. První tábor bude moci poukázat na to, že učitelé přece jen pracují jen nějakých devět měsíců v roce, navíc rozhodně ne nějakých čtyřicet hodin týdně. Argument, že se musejí připravovat na hodiny, je až na výjimky asi tak pravdivý

jako výrok, že se musí doma připravovat dělník na výkon u pásu, když tam už nějakých deset let dělá totéž.

Šašek by navrhl podívat se do zahraničí (a to nemá na mysli naše oblíbené slovenské či chorvatské vzory). Tam funguje mimořádný institut letní školy, jehož zavedení by vyřešilo většinu bolestí dnešního českého školství. Učitelé by mohli pracovat celých dvanáct měsíců v roce (a vybírali by si dovolenou jako většina slušných občanů). A také by

se zvýšila celková úroveň vzdělanosti, protože letní školu by navštěvovali žáci pomalejší a doháněli by náročněji nastavené osnovy.

Zároveň je tu ještě nový pohled, protože především starší učitelé se nedokážou adaptovat na novou realitu, kdy děti jsou „osobnostmi“, a mohou si tedy dělat téměř cokoli. Pokud by se to vzalo za tento konec, učitelé by si zasloužili zvýšit plat ještě daleko více, aby se doma mohli obrnit před útoky „osobností“ a jejich vykutálených rodičů.